

An Clár um Fheabhsú Crua-adhmaid na Breataine agus na hÉireann

FOIREANN AN TIONSCADAIL (Ionadaithe Éireannacha)

Michael Carey (Comhairleoir foraoiseachta), Cathaoirleach an ghrúpa ar sheiceamar
 Pat Doody (Coillte), Leas-chathaoirleach an ghrúpa ar fhuinseoig
 Gerry Douglas (Teagasc), Comhalta de chuid an ghrúpa ar sheiceamar
 John Fennessy (COFORD), Cathaoirleach an ghrúpa ar dhair*
 Derek Felton (comhairleoir Foraoiseachta), Comhalta de chuid an ghrúpa ar dhair
 Ted Horgan (comhairleoir Foraoiseachta), Comhalta de chuid ghrúpa ar chastán
 Elaine O'Connor (Teagasc), Comhalta de chuid an ghrúpa ar bheith

* Ríomhphost: john.fennessy@coford.ie

LE CRÍOCHNÚ: Clár um fheabhsú fadtéarmach, a leanfaidh ar aghaidh go ceann i bhfad.

CÚLRA

Cruthaíodh an Clár um Fheabhsú Crua-adhmaid na Breataine agus na hÉireann (BIHT) in 2009 ach tionscnaíonn sé ón gClár um Fheabhsú Crua-adhmaid na Breataine (BHIP), a cruthaíodh i 1991. Is cumann neamhfhoirmiúil é d'úinéirí talún, phlandlannaithe, chomhairleoirí foraoiseachta, cheannaithe adhmaid agus thaighdeoirí in Éirinn agus sa RA. Déantar obair trí ghrúpa speicis le haghaidh fuinseoige, beithe, silín, castáin, seiceamair agus crainn ghalchnó. Is í an aidhm ná feabhas a chur ar chineál agus cháilíocht na speiceas a roghnaítear trí fhad uainíochta laghdaithe, thoirt mhéadaithe, friotú do lotnaidí agus ghalair a fheabhsú, agus trí bhonn leathan géiniteach a chinntiú d'fhonn athléimneacht d'athrú aeráide amach anseo a choinneáil. Is é an modh a úsáidtear na roghnú agus póru traidisiúnta. Bhain sé stádas aontaobhas carthanais amach thart ar chúig bliana ó shin sa RA, agus in Éirinn i dtús 2009.

CUSPÓIR

Feidhmíonn an clár trí ghrúpa speiceas éagsúil agus comhordaíonn feidhmeannach lárnach an clár. Is é an cuspóir ná feabhas a chur ar cháilíocht agus tháirgeacht na speiceas leathanduilleach is tábhachtaí sa Bhreatain agus in Éirinn trí fheabhas leanúnach a dhéanamh ar chlárí phóraithe thraidisiúnta.

DUL CHUN CINN

Tá roghnúcháin na bphluschrann beagnach críochnaithe sa chuid is mó de speicis, agus táthar ag déanamh measúnaithe ar shíolghoirt síolóige síolraigh/póraithe níos luaithe i ndair, silín, agus i mbeith ag idirlinnte rialta. Rinneadh an chéad sraith do shíolghoirt síolóige darach, dá bhfuil 8 gcinn, lena n-áirítear ceann amháin in Éirinn, a thomhas le linn 2007/8. Foilsíodh na torthaí le linn 2008.

Tá tús curtha le táirgeadh síolta teoranta sna síolghoirt síolóige fuinseoige, agus tá siad réidh lena stocghlanadh.

Tá na goirt chlónacha bheith laistigh ag táirgeadh go leor síolta le héileamh a sholáthar in Albain. Tá goirt chomhchosúla laistigh á bhforbairt ag Cionn Sáile ag Teagasc. Déanfar méideanna tráchtála de shíolta a tháirgeadh thar an gcéad cúpla bliain le teacht.

Cuireadh méid teoranta de shíolta silín ar fáil ó chlár BIHIP in 2009. Roghnaigh an bailiúchán de sheiceamar agus chastán ábhar clónach le haghaidh síolghoirt a bhunú a chur i gcrích in 2009 chomh maith.

Le linn 2008/09 bunaíodh an ghné Éireannach de Chrua-adhmaid na Breataine agus na hÉireann in Éirinn. Is é cuspóir an aontaobhais ná cistí a thiomsú le haghaidh fhorbairt iomlán an chlár a mhaoiniú.

Le linn 2009, d'oibrigh an Dr David Boshier, an Comhordaitheoir Taighde ag BIHIP, ar fhorbairt na straitéisí póraithe le haghaidh roinnt de na speicis, lena n-áirítear fuinseoig agus silín. Táthar ag súil go mbeidh fhorbairt na straitéise clár darach curtha i gcrích i dtús 2010.

GNÍOMHAÍOCHTAÍ BEARTAITHE

Déanfar athbhreithniú iomlán ar an BIHIP i dtús 2010. Táthar ag súil go ndéanfaí torthaí an athbhreithnithe a fhoilsiú le linn 2010 agus beidh breathnú a chur i bhfeidhm mar chomhpháirt thábhachtach den chruinniú ginearálta bliantúil a thionólfar san fhómhar.

Buailfidh an Coiste Bainistíochta le chéile i dTuaisceart Éireann i mí na Bealtaine 2010, agus beidh sé á óstáil ag an Institiúid um Agraibhia agus Bitheolaíocht ag Loch gCál, Contae Ard Mhacha.

TORTHAÍ

Tá pleananna ar aghaidh go maith le haghaidh bunachar sonraí ar phluschrainn uile an BIHT agus sainathníodh trialacha allamuigh sa chlár ar fud na hÉireann agus an RA. Soláthróidh sé buantaifead den ábhar póraithe luachmhar seo den chéad uair. Déanfar pluschrainn a liostú trí speiceas, shuíomh, cháilíocht, inscne, thoisí, agus úinéireacht. Déanfar é a nuashonrú go leanúnach de réir mar a aithneofar pluschrainn.